

Rapport från Leader/CLLD Sub-group – 1st meeting, 21.4.2015

Anteckningar från Charlotta Heimersson, Marion Eckardt, Yvette Bårring

(Observera att den officiella, mer fullständiga rapporten kommer att ligga på ENRD:s hemsida)

General Assembly som har som uppgift att strategiskt stödja genomförandet av Landsbygdsprogrammen beslutade vid sitt första möte den 26 januari att tillsätta två permanenta undergrupper. En är undergruppen om innovation. Den andra är undergruppen om Leader/CLLD.

I denna grupp representeras Sverige av förvaltande myndighet (Johan Magnusson t.f. denna dag var Yvette Bårring), Landsbygdsnätverket (Charlotta Heimersson) och Leader/CLLD-grupperna (Marion Eckardt).

Totalt medverkar 96 personer i gruppen samt 6 observatörer, dessa är 28 personer från förvaltande myndighet, 28 från nationella landsbygdsnätverk, 28 från LAG och 12 från EU-organisationer. De 6 observatörerna kommer från de olika direktoraten (ERDF, ESF och EMFF).

Målen med dagen var:

- Uppdatera deltagarna på genomförandestatus av Leader och särskilt transnationella projekt under 2007-2013, samt genomförandet och programmerandet av Leader/Lokalt Ledd Utveckling under 2014-2020.
- Presentera och diskutera undergruppens roll.
- Presentera bredden av verktyg och diskutera prioriteringar för Leader/CLLD i de internationella nätverksaktiviteterna
- Starta upp lärande mellan aktörer och Leader/CLLD stakeholder.

Status 2007-2013:

Leadermetoden har utvecklats en hel del sedan 1991-1993 när det fanns 217st. LAG i EU, över 1994-1999 med 906st. LAG, 2000-2006: 1153st. LAG för att landa i 2007-2013 med 2416st. LAG. 2007-2013 talas det om en mainstreaming av metoden genom att Leader blev en integrerad del av genomförandet av alla landsbygdsprogram. Ökningen av antal LAG och budget för Leader har varit mycket kraftfull. Under 2007-2013 fanns det 11 gånger så många LAG, 7 gånger så stor budget som under 1991-93. Fiskeområden startades även upp i denna programperiod enligt samma metod.

En lärdom av programperioden 2007-2013, är att endast ¼ av alla LAG beviljades under de första två åren. Den största delen av LAG fick startbesked under åren 2009-2010 och även under 2012-2013 fick 200st. LAG startbesked. Detta innebär att många LAG haft ont om tid att komma igång och utnyttja sina medel. Kort genomförande tid.

Detta syns även i utnyttjandegraden av medel. På EU-nivå ligger utnyttjandegraden av medel, inrapporterat till KOM per den 31/12 2014, på 67,2 %. (Sverige ligger på 77 %). Under 2015 måste mer än 30% av budgeten spenderas. Det ser DG Agri allvarligt på och man är orolig att medlen inte ska användas.

(Anmärkning: eller så har de flesta LAG budgeterat väl. I så fall ska ju medlen ta slut 2015. Det är ju

inte heller bra om verkstaden tar slut långt innan det nya tar vid med tanke på kompetens, engagemang m.m.)

Därför talas det om att vi bör starta programmen och välja ut de LAG som ska få startbesked så snart som möjligt och där är ju Sverige på god väg. KOM betonade vikten av möjligheten att utnyttja det förberedande stödet i denna period.

Några intressanta tal om programperioden 2007-2013:

2 % har gått till samarbetsprojekt: både regionala och internationella.

18 % har gått till drift

80 % till lokala projekt

95 % av EUs landsbygd täcks av Leaderområden

28 % av EUs befolkning bor i Leaderområden

140 000 projekt har genomförts!

Vad gäller transnationella projekt så har det genomförts väldigt få. Endast 10 (!) från Sverige, och totalt 462 projekt. Siffrorna gällde för de länder som varit Leadpartner. Endast 43 % av budgeten för TNC var upparbetad per den 31/12 2014. För att detta inte skall återupprepa sig denna gång vill man att TNC projekt skall vara påbörjade inom 2 år från programstart och att MA måste handlägga TNC projekt inom 4 månader.

Status 2014-2020:

Här vill vi extra mycket hänvisa till den officiella rapporten som kommer att ligga på ENRD:s hemsida, eftersom presentationen var mycket snabb.

Generella tal om Leader:

28 MS (memberstates)

109 RDP:s (Rural Development Programmes)

9,4 miljarder Euro

2050 LAG

147 miljoner invånare

Vad vi hann fånga upp och dokumentera:

Den totala summan stöd till Leader ökar. Många länder ökar sin andel till Leader. Den totala summan till Leader blir större, liksom den genomsnittliga, procentuella. Sachsen lägger så mycket som 45 % av sitt landsbygdsprogram på leader!

Bland dem som lägger mer än de obligatoriska 5 % kan nämnas: Sachsen (45 %), Sachsen-Anhalt (9 %), Hessen (13 %), Mecklenburg-Vorpommern (8 %), Nordrhein-Westfalen (9 %), Danmark (7 %), Estonia (10 %), Litauen (6 %), Nederländerna (7 %).

16 länder tillåter multifunding, vilket inte innebär att det genomförs i 16 länder. Många medlemsstater beslutar då på regional nivå om det ska genomföras eller ej.

Följande länder har möjlighet inom 4 fonder: BG, ES, IT, PL, PT, RO, SE och UK. (Anmärkning: i Polen är det i endast 3 av 16 regioner. Liknande gäller i Spanien, möjligen en eller två av 18 regioner

genomför multifunding. I Portugal kan landsbygdsfond och fiskefond inte kombineras. Alltså man har tre fonder som max per strategi. IT, RO och UK känner jag inte till hur det genomförs.)

Paul Soto från Contact Point/ENRD

Hans punkter var följande:

1. Extremt viktigt att starta processerna tidigt
2. Få igång LAG tidigt
3. Inte komplicera genomförandet av CLLD!
4. Starta TNC tidigt

Leader Sub Group bör arbeta för att underlätta förenklingar, undvika förseningar och utbyta idéer för hur detta kan genomföras. Exempel från Estland, Finland och Spanien presenterades.

Verktygslådan:

Efter pausen berättades om verktygslådan som finns hos ENRD, som ska uppdateras och göras tillgängligare på deras hemsida. Det finns massor med information där redan idag men den kan vara svår att hitta. Ett konkret exempel är att om ENRD "hittar" finansiering ska man översätta t.ex. de trycksaker man redan har gjort till samtliga språk för att göra dem mer tillgängliga.

Capacity building:

Många länder fortsätter men gamla LAG och har kvar befintlig personal medan många här helt nya. Mycket erfarenhet finns och det gäller att sprida Good Practice. Man har idéer om att även MA/PA (Managing Authority/Paying Agency) måste lära sig av och om Leader genom till exempel studieresor (ut till landsbygden 😊), praktisera hos LAG samt varför man skall arbeta med TNC!

Prioriteringar för nätverket:

Vidare dela vi in oss i smågrupper och talade om möjliga tematiska arbetsgrupper utgående från denna grupp. Det talades om:

- Approaches to multifunding
- Delivery systems
- Capacitybuilding for LAGs
- How to support TNC effectively
- Measuring the success of Leader/CLLD
- Leader as a tool to achieve local development priorities
- Leader/CLLD and innovation
- Communication and Leader

Vi hade möten i de olika smågrupperna.

Marion deltog i Leader/CLLD and innovation. Här talade vi om vad vi behöver av nätverket för att stödja innovativa processer genom leadermetoden.

Lotta deltog i gruppen som diskuterade multifunding. Vi pratade om hur man mäter framgång, förenkling t.ex. paraplyprojekt, LAG som ett verktyg för lokal utveckling, hur LAG kommunicerar (det var här det kom upp förslaget att översätta redan producerat material) dela med sig av sina kommunikationsplaner, TNC med gemensamma regler och calls m.m.

Yvette deltog i gruppen som pratade om delivery systems där man beslutade att i första hand prioritera förenklingar såsom klumpsumma och enhetskostnader och paraplyprojekt. Tydligare dialog kring regelverk, hur man får och kan tolka för att göra det genomförbart.

Avslut och summering av Paul Soto och Markus Holzer:

Nu har vi nått en platå för Leader i Europa med större områden men med lokala människor som beviljar projekt. Det första programmet över hela EU som faktiskt startats och utvecklats från landsbygden. Det har varit svårt att få ut all finansiering till exempel för TNC.

Nu måste vi se till att inte göra samma misstag som för 2007-2013 när Leader skulle mainstreamas in i landsbygdsprogrammen. Meningen var att Leader skulle påverka Landsbygdsprogrammen inte tvärtom! Nu har vi chansen att göra detta ännu bättre. Nästa steg i Leaders utveckling är multifunding. Vi är bättre rustade denna gång med alla nätverk redan på plats på EU nivå och även många NRN:s. Vi behöver inte uppfinna hjulet igen! Man lyfter fram intresset för hur Sverige kommer att genomföra sin multifunding med 4 fonder och en myndighet. Erfarenhetsutbyte och kommunikation är något som ska uppmuntras.

Nu är det dags för verkstad. Nästa möte planeras i anslutning till Milan expo i slutet av september med TNC som tema. (25:e)

Hälsningar från
Charlotta Heimersson,
Marion Eckardt,
Yvette Bårring